

طراحی بازی آموزشی ویژه دانش آموزان مناطق دوزبانه

بازی آموزشی کلمه یاب ویژه ی درس فارسی

مهدی شاهوردی، آموزگار

دبستان زنده یاد محسن

خشخاشی، استان لرستان،

شهرستان بروجرد

آموزش کودکان دوزبانه یکی از مشکلات نظام آموزشی در ایران است. زبان اول کودک بخشی از هویت شخصی، اجتماعی و فرهنگی او را تشکیل می‌دهد؛ اما بر اساس آنچه اصل ۱۵ قانون اساسی بر آن تأکید دارد، زبان و خط رسمی و مشترک مردم ایران، فارسی است و همین لزوم آموزش زبان فارسی را به کودکان دوزبانه قوت می‌بخشد.

یکی از راهکارهای اساسی در این زمینه شیوه‌ی آواورزی و الفباورزی است و بهترین فرصت شروع به این کار دوره‌ی پیش دبستانی و قبل از آن است.

تلویزیون و کارتون ابزار بسیار مهمی در تقویت زبان فارسی برای کودکان دوزبانه است، همچنین پخش فیلم‌های علمی آموزشی و جذاب در مدارس، در ساعاتی که فرصت هست، نیز در این زمینه کمک شایانی می‌کند.

آموزش به کودکان دوزبانه تلاش و زحمت زیادی برای معلم دارد. در گام اول معلم باید به زبان و گویش دانش‌آموزان آگاهی داشته باشد و بتواند به آن زبان صحبت کند و منظور دانش‌آموزان را متوجه شود.

دانش‌آموزی که با هزار ذوق و امید و آرزو و رؤیا پا به مدرسه می‌نهد، ولی دوزبانه است، در بدو ورود، با مشکلاتی روبه‌رو می‌شود. گاهی پیش می‌آید نمی‌تواند با معلم یا دوستان خود ارتباط برقرار کند. گاهی پیش

می‌آید مطالب کتاب درسی را نمی‌فهمد و تمام این‌ها موجب انزوای دانش‌آموز و افت تحصیلی او می‌شود.

ما معلم‌ها وظیفه داریم، حتی اگر یک دانش‌آموز دوزبانه در کلاس داشته باشیم، او را رها نکنیم و نگذاریم با افسردگی، اضطراب، دلپره و انزوا روبه‌رو شود. یکی از بهترین روش‌ها استفاده از نمادهاست.

آموزش اگر به‌صورت شنیداری، دیداری و استفاده از نماد باشد، بهترین نتیجه را خواهد داد. بنابراین آواخوانی به‌تنهایی نمی‌تواند روش تدریس چندان مؤثری باشد. پس بهتر است بچه‌ها هم بشنوند، هم ببینند و هم از ابزار استفاده کنند. خوب است معلم ابتدا مطالب کتاب درسی را به زبان بومی به دانش‌آموز دوزبانه آموزش دهد و سپس برای تطبیق از زبان فارسی استفاده کند. به‌نظر می‌رسد استفاده از نماد و طراحی بازی آموزشی برای درس فارسی به‌منظور استفاده‌ی دانش‌آموزان دوزبانه در این زمینه مفید خواهد بود.

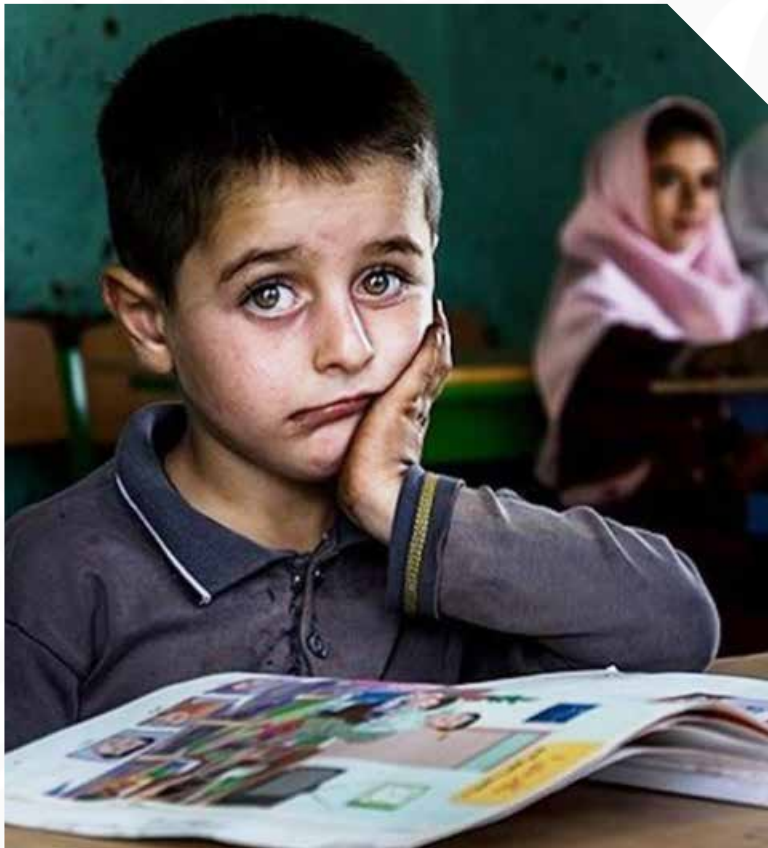
نام طرح: بازی «کلمه‌یاب» ویژه‌ی درس فارسی دانش‌آموزان دوزبانه

اهداف:

۱. تقویت زبان ملی و آموزش زبان رسمی و معیار فارسی کشور به دانش‌آموزان دوزبانه؛
۲. ایجاد روحیه‌ی نشاط و انگیزه در دانش‌آموزان دوزبانه؛
۳. ارتباط مؤثر معلم و دانش‌آموز به‌صورت انگیزشی؛
۴. یادگیری بهتر درس فارسی و کلمات فارسی؛
۵. تثبیت آموزش؛
۶. پیشگیری از منزوی شدن دانش‌آموز دوزبانه؛
۷. پیشگیری از افت تحصیلی دانش‌آموزان دوزبانه.

توضیح بازی و شیوه‌ی اجرای آن

روی مقوایی بزرگ کلماتی را که در کتاب فارسی وجود دارد، به زبان لکی می‌نویسیم و نماد یا عکس آن کلمه را هم در کنار کلمه‌ای که به لکی نوشته شده است قرار می‌دهیم. در مرحله‌ی بعد کارتهایی را آماده می‌کنیم و روی آن معادل کلمه‌ی لکی را به زبان فارسی می‌نویسیم.

بعد از آماده‌شدن کارت‌ها و صفحه‌ی مقوایی بزرگ دانش‌آموزانی را که دوزبانه‌اند آماده و برای اجرای بازی اقدام می‌کنیم. به بچه‌ها به‌وسیله‌ی این بازی فرصت تکرار و تثبیت یادگیری را می‌دهیم. دانش‌آموز به صفحه‌ی مقوایی نگاه می‌کند و از میان کارت‌ها، کلمه‌ی معادل لکی را پیدا می‌کند و آن را در خانه‌ی مخصوص خود قرار می‌دهد. این روش یک شیوه‌ی بسیار جالب و انگیزشی در یادگیری زبان فارسی معیار برای دانش‌آموزان دوزبانه است و ما می‌توانیم کلمات زیادی را به این شیوه به همراه املاي آن‌ها در درس فارسی به دانش‌آموز آموزش دهیم.

نتیجه‌ی بازی

در طی این بازی، دانش‌آموز بانشاط و انگیزه کلمات را یاد می‌گیرد و درس را نیز به‌خوبی می‌آموزد.

این روش فقط مختص بچه‌های لک‌زبان یا لرستان نیست. آن را می‌توان در تمام مناطقی که دانش‌آموز دوزبانه دارند، اجرا کرد و از نتایج آن بهره‌مند شد. امیدوارم برای شما نیز مفید باشد.